

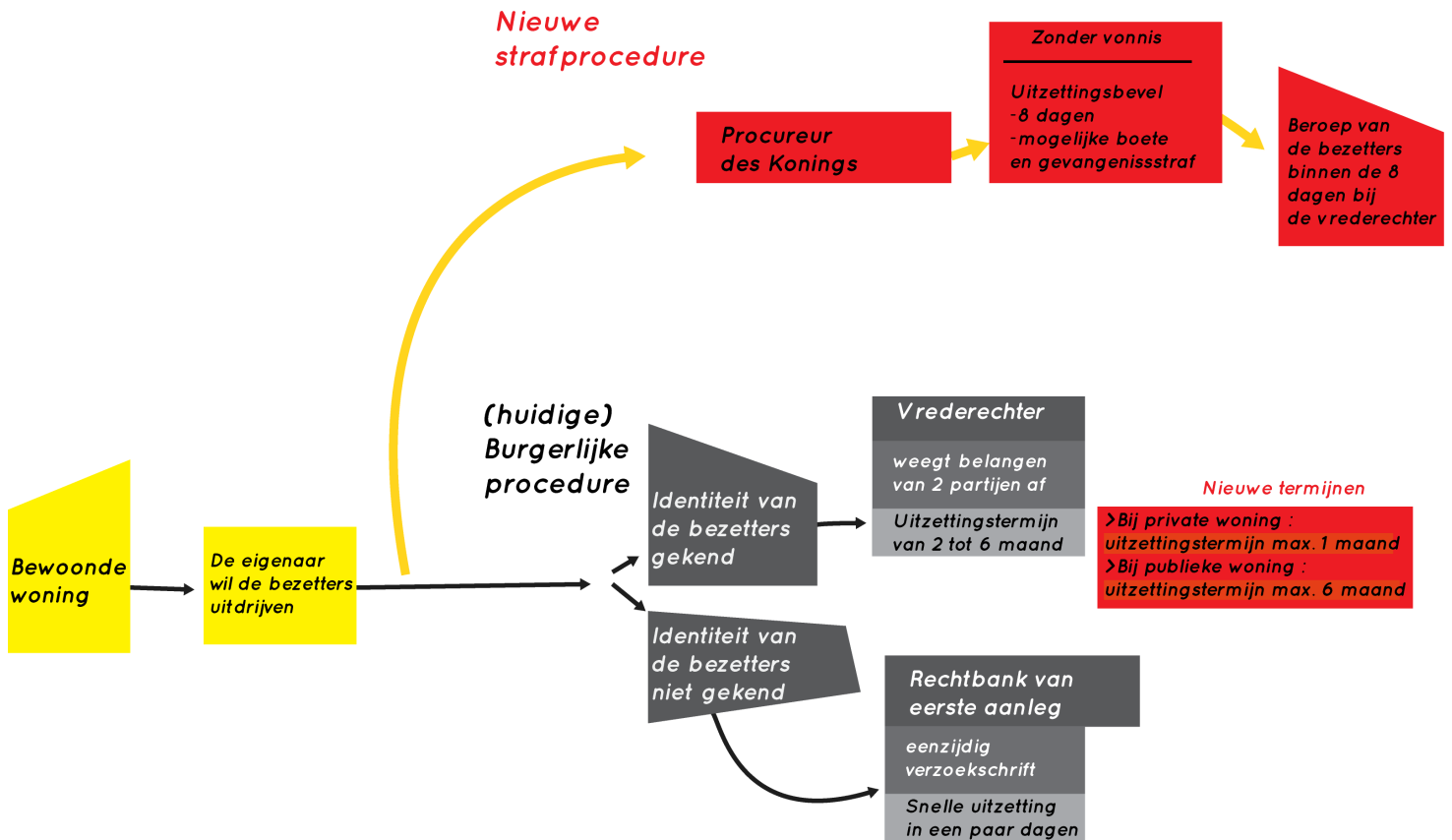

De nieuwe wet " betreffende het onrechtmatig binnendringen in, bezetten van of verblijven in andermans goed ".

Donderdag 5 oktober 2017. Iets na 20 uur. Met een meerderheid van 84 stemmen voor, 29 tegen en 22 onthoudingen aanvaardt de Kamer van Volksvertegenwoordigers het 'wetsvoorstel betreffende het onrechtmatig binnendringen in, bezetten van of verblijven in andermans goed'. De maatregelen die erin zijn opgenomen zijn voor de BBRoW onaanvaardbaar omdat ze iedere vorm van bezetting strafbaar stellen zonder rekening te houden met de realiteit op het terrein, de leegstand van woningen en het gebrek aan betaalbare woningen. De invoering van een strafsancie voor krakers is buiten alle proportie voor iets wat zelden 'gevaar' oplevert. Dit wetsvoorstel was niet de oplossing die werd gevraagd door krakers en verenigingen, door de Raad van State, de vrederechters of de Procureurs des Koning en zelfs niet door de vertegenwoordigers van de eigenaars ! Door het bezetten van leegstaande woningen strafbaar te stellen, heeft de wetgever het evenwicht tussen het recht op wonen en het recht op huisvesting verbroken. Het recht op eigendom wordt teveel beschermd en benadeelt hiermee de personen die nood hebben aan een onderdak.

De huidige situatie

Een woning of gebouw bezetten is geen misdrijf in het Belgische recht. De eigenaar kan wel via de vrederechter de krakers laten uitzetten. De beslissing van de vrederechter om de krakers uit te zetten wordt uitgevoerd door een gerechtsdeurwaarders, met hulp van de politie.

De nieuwigheden

Met de nieuwe wet zal de eigenaar van een bezet gebouw nog altijd de burgerlijke procedure bij de vrederechter kunnen volgen, maar hij zal ook onmiddellijk een strafklacht kunnen indienen bij de Procureur des Konings (politie). De Procureur kan de uitzetting van de krakers bevelen, zonder een voorafgaandelijk vonnis en daarbij hebben krakers 8 dagen om het gebouw te verlaten. De kraker kan tegen het uitzettingsbevel van de procureur in beroep gaan bij de vrederechter. De nieuwe wet voorziet ook strafsancities tegen de krakers : een geldboete of gevangenisstraf tot 1 jaar.

Overdreven en onaangepaste strafsancties

Het federale parlement heeft een wet goedgekeurd die het bezetten van gebouwen zonder toestemming van de eigenaar strafbaar stelt. De stemming van de wet is er gekomen na een sterk gemediatiseerde bezetting in Gent waar een Romafamilie, zelf slachtoffer van een valse verhuurder, een 'bewoond' gebouw bezette dat leegstond omdat de eigenaars een lange vakantie in het buitenland hadden¹.

Dit atypische voorval, breed uitgesmeerd in de media, ook wellicht omdat de bezetters Roma waren, was koren op de molen voor een aantal politici om de wet door te drukken. Het was voor hen nodig om de bezetting van bewoonde gebouwen strenger aan te pakken. Maar de wet gaat veel verder en maakt nu ook het bezetten van leegstaande woningen strafbaar ! Een strafsanctie die veel te ver gaat voor ons.

Het strafbaar stellen van kraken is onverstaanbaar, ook omdat veel actoren geen vragende partij waren. De raad van state vroeg de parlementsleden om na te denken over de noodzaak van tussenkomst van het openbaar ministerie². Het college van procureurs generaal verklaarde dat deze wet geen prioriteit is voor hen³. De vrederechters waren ook duidelijk : het strafbaar stellen van kraken biedt geen enkele meerwaarde om het probleem dat eigenaars ondervinden op te lossen. En zelfs de eigenaars waren geen vragende partij. Volgens Olivier Hamal, voorzitter van het Syndicat National des Propriétaires et Copropriétaires biedt de huidige wetgeving voldoende mogelijkheden op burgerlijk vlak om een eind te maken aan een kraak en de woning te recupereren⁴.

De 'juiste' politieke context

Maar waarom werd deze wet dan toch gestemd ? Het is niet het eerste wetsvoorstel tegen kraken. Al meerdere jaren achter elkaar zijn verschillende wetsvoorstellen ingediend (2011 – 2013 – 2015 -2017), maar telkens door parlementsleden van de oppositie. Vandaag is de situatie anders, de federale regering, samengesteld uit drie Nederlandstalige en een Franstalige partij is nog nooit zo rechts geweest. Het regeerakkoord van oktober 2014 voorziet in het hoofdstuk veiligheid een versnelling van de uitdrijving van krakers. En dan zijn er nog de bezettingen in Gent en de mediatisering ervan⁵. De context was met andere woorden 'rijp' voor de Open Vld om een wetsvoorstel in te dienen, gesteund door CD&V, N-VA en MR. Ook de SP.A (partij van de burgemeester van Gent, Daniël Termont en in de oppositie op federaal niveau) had een wetsvoorstel opgesteld om de uitdrijving van krakers te versnellen, maar dan enkel voor bewoonde woningen⁶. Het is daarom ook dat SP.A de artikelen over bewoonde woningen steunt en zich bij de stemming zal onthouden.

1. Verschillende persartikels hierover : [VRT](#), [RTBF](#)

2. [Advies van de Raad van State](#) n°61.256/3 van 5 mei 2017

3 [Verslag van de eerste lezing](#) Commissie Justitie, 25 juli 2017

4. « Faut-il condamner pénalement les squatteurs ? », La Libre Belgique, mardi 26 septembre, p.37

De Confederatie van immobiënbereopen Vlaanderen (CIB) is wel voorstander van de strafsancties [Cf](#)

5. De voorvallen in Gent zijn ook in de commissie Justitie ter sprake gekomen. De tekst werd verdedigd door Egbert Lachaert, Open Vld uit Merelbeke en Veli Yüksel, CD&V uit Gent.

6. Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek met het oog op de strafbaarstelling van het bezetten, vertoeven en in gebruik nemen van een woning die door een andere persoon rechtmatig wordt bewoond, Annick Lambrecht,

Een verkeerde strijd !

Veruit de meeste gebouwen die worden gekraakt zijn gebouwen die al jarenlang leegstaan. Een kraker zoekt ook een zekere stabiliteit en zal dus een gebouw kiezen waar hij minstens een aantal maanden kan verblijven en waarbij hij misschien een akkoord kan bereiken met de eigenaar⁷. En het ontbreekt niet aan leegstaande gebouwen. In Brussel zijn er duizenden, een situatie die onaanvaardbaar is, en ondertussen slapen vele thuislozen op straat. Het Brusselse gewest heeft reglementen tegen leegstand en eigenaars mogen niet zomaar hun woning laten leegstaan. Leegstand is volgens de Brusselse huisvestingscode een overtreding en de eigenaar kan worden beboet. Eigenaars kunnen ook beroep doen op renovatiepremies of een sociaal verhuurkantoor.

Door nu de bezetting, zelfs van leegstaande gebouwen strafbaar te maken gaat de nieuwe wet in tegen de gewestelijke initiatieven tegen leegstand en beschermt hij het recht op eigendom en de situaties dat een eigenaar gebouwen onproductief laat leegstaan, ondanks een schrijnende huisvestingscrisis.

Bestrafing van de armoede

De voornaamste reden waarom mensen een leegstaande woning bezetten, kraken is het feit dat de toegang tot een degelijke, betaalbare woning zeer moeilijk is geworden. Brussel heeft te weinig betaalbare woningen, de huurprijzen op de privémarkt zijn té hoog en het aanbod aan sociale woningen is te klein. De opvangdiensten, onthaalhuizen voor thuislozen zijn constant overbezet. In de winter van 2016-2017 werden 3386 thuislozen of personen in preciaire woonomstandigheden in Brussel geteld, waaronder 587 krakers (17%) en 275 bezetters met overeenkomst (8%). Het aantal thuislozen is sinds 2008 verdubbeld⁸.

Dat is de sociale context en zijn de personen waartegen de antikraak wet wil optreden. Personen in armoede en preciaire omstandigheden die een onderdak zoeken, een alternatief voor de volzette hulpdiensten. Thuislozen die geen plaats vinden in de onthaalstructuren dreigen de eerste slachtoffers te worden van deze wet. Ze riskeren een boete, een gevangenisstraf en opnieuw op straat terecht te komen.

⁷. [Hoorzitting van Olivier Monnard](#), vertegenwoordiger van de vzw Woningen123logements bij de commissie Justitie. DOC54 1008/007,

⁸. La Strada, [Quatrième et double édition du dénombrement des personnes sans abri et mal logées en Région de Bruxelles-Capitale](#). 7 novembre 2016 et 6 mars 2017.

Kraken kan een oplossing zijn en geen probleem

In Brussel zijn er verschillende leegstaande gebouwen die worden bezet en die uitgegroeid zijn tot solidaire projecten, waarin de bewoners culturele, economische en politieke activiteiten organiseren die ook open staan voor de buurt.

Sommige van de bezetters zijn er ook in geslaagd om met de eigenaar een 'tijdelijke overeenkomst' te sluiten, waarin wederzijdse rechten en plichten worden opgenomen en de bezetters maar ook de eigenaar een aantal garanties verkrijgen (onder andere over het einde van de bezetting). De tijdelijke bezettingsovereenkomsten zijn zelfs opgenomen in de Brusselse huisvestingscode voor de sociale huisvestingsmaatschappijen die worden aangespoord om dergelijke overeenkomsten te sluiten voor leegstaande, te renoveren sociale panden.

Veel van de bezettingsprojecten die vandaag zijn uitgegroeid tot solidaire projecten zijn begonnen met een kraakactie, zonder voorafgaandelijk akkoord van de eigenaar. De nieuwe federale wet dreigt nieuwe bezettingsprojecten veel moeilijker te maken. Door de mogelijke sancties (boete, gevangenisstraf, strafblad) en de zeer korte termijn van 8 dagen voor uitdrijving waardoor onderhandelingen met de eigenaar voor het afsluiten van de tijdelijke overeenkomst bijna onmogelijk worden.

Om te besluiten

De antisociale maatregelen die zijn opgenomen in de 'antikraakwet' zijn aangeklaagd door Vlaamse, Brusselse en Waalse organisaties uit de armoede- en huisvestingssector⁹. Tevergeefs echter. Maar onze strijd gaat verder en een beroep bij het Grondwettelijk Hof is in de maak.

⁹. In juni 2017 hebben het VlaamsHuurdersPlatform, de [BBRoW aan de commissie Justitie een hoorzitting gevraagd over de antikraakwet](#). Die hoorzitting is doorgegaan. Verschillende verenigingen en vertegenwoordigers van vrederechters, immobiliënsector werden gehoord. [Verslag van de hoorzitting](#). Op de dag van de stemming werden er protestacties georganiseerd.